

života jeví, je daleko spíše traktátem a úvahou o některých otázkách fysiognomiky než uměleckou a básnickou prací; charaktery jsou schematické, povrchem jen dané a v ničem podstatném a důvěrném, v záhadě vlastně lidské sondované, spíše oběti neustálého psycho- a fysiologického hypothesování, než krásné nebo hluboké individuality a typická zosobnění lidského osudu.

Bohdan Kaminský: Zlomky románů

Pokládám tuto knížku veršů p. Kaminského za tříští a fragmenty, rozuměl jsem tak již názvu, že přeje si autor, aby kritik zaujal toto hlediště; nicméně i pak, když jsem své požadavky uměleckosti a poetičnosti sešrouboval na minimum, byl jsem překvapen prázdnotou, šablonovitostí a jalovou módní povrchností a maličerností přítomné knížky p. Kaminského.

Konvenční manželství, vnější povrchový život, obchodní katastrofy a rodinné historie přímo kurýrovského střihu . . . to je celá knížka p. Kaminského. A všecko jen docela povrchem siluetou chyceno; básník bojí se zrovna, aby nemusil říci nic hlubšího, a tak stříhá samou prázdnotu podobiznu za podobiznou týmiž nůžkami stejně bystře a stejně prázdně klapajícími. Nakonec trochu docela všední a přímo banální často melancholie a sentimentality v nejošumější lyrické formě . . . a kniha jest u konce. Aby se nezdálo, že autora odbývám příliš sumárně, cituji jednu píseň z jeho *Smutné lásky* . . . docela namátkou. Nevybíral jsem horší a ujišťuji čtenáře, že všechny stojí na stejné umělecké úrovni. Tedy třeba číslo VI.:

Má duše tvé je stejně blízka,
byť v dálce byl
jsi na sta mil,
však přeče se mně, hochu, stýská,
ach, stýská se mi po tobě!

A ptáčkem letěla bych k tobě,
tě vidět zas,
tvůj slyšet hlas,
a zlíbatí tvé oči obě,
jak stýská se mi po tobě.

Ó vrať se, ty můj hochu mladý
byť v dálce byl
jsi na sta mil,
mně bez tebe je smutno tady,
ach, stýská se mi po tobě!

Myslím, že takové verše svede dnes každý slušnější gymnasista a že, netisknou-li se ještě na bonbonové papíry, nebude dlouho trvat, kdy je tam naleznem.

Literát, který aspiruje jako p. Kaminský docela vážně na titul básníka a snad ještě předního básníka českého, a od něhož nečeká p. Vrchlický nic méně než českého *Eugena Oněgina*, neměl by se činit takovými plody, jako právě uvedený, směšným.

Josef Holý: Padavky

Pan Holý je v jádře lyrický, živelný talent. Má nadání nejryzeji a nejuže, myslím, lyrické, tekuté, zpěvné, plynulé, hudební. Odtud jeho sklon k lidové písni, k její spontánní, v sobě utonulé, ze sebe tryskající, stříbrné notě. Ve verších jeho zapláče to sem tam ryzím stříbrem a mezi jeho bizarními, nečlenitými, barokními balvany crká a zvoní pramének čisté lesní vody. Tato pravá lyrická nota je dnes nejčastěji ztracena neb alespoň zasypána u mladých básníků našich a nahrazována často abstraktisujícími schematem a jinými poloumělymi surogáty. Tím větší povinnost má k sobě pan Holý, aby přirozený a daný talent svůj, materiál jeho, vypracoval v úměrný umělecký ekvivalent. Nic nepomůže říkat, že ryzí lyrika je spontánní a nesnese umělecké práce. Snese, ano *žádá* jí přímo, jenže je tu dvojnásob nesnadná a křehká. Musí se jen dobře lišit mezi *umělostí* a *uměním*, mezi násilnou machou a manýrou a ryzí, úměrnou, daný přírodní základ vyzdvihující a očišťující prací uměleckou.

Posud je ve verších p. Holého mnoho barokních titěrností, nehorázných a nejasných, chaotických strusek, slovem mnoho špatné umělosti, která dělá dojem hledaného násilí a nepodařeně vynalézavosti. Těchto žvlů, jež kazí velice ilusi spontánnosti a lyrické, elementární ryzosti, musí se p. Holý nejdříve zbavit, a pak vynikne snad i slyšitelněji a celeji ten zpívající jeho pramen.

Vlasta Pittnerová: Obrázky ze žďárských hor

Tři polokresby polopovídky čerpané z kraje spisovatele dobře známého. Pí Pittnerová zná dobře lidi i předměty, o nichž píše, umí dobře odpozorovat jejich vlastnosti; ale schází jí vlastní umělecká potence, aby z nich dovedla vytvořit básnický obraz hlubší perspektivy. Proto práce její jsou zajímavější s hlediska folkloru a zvyklostí než literárního.

Fr. Ruth: Písmáková dcera

Příšerný, násilně a hrubě slátaný, surově efektní melodram p. Ruthův, jež svého času příkře odsoudila všechna slušnější kritika česká (i p. Kuffnerova, nemýlím-li se), vychází tu ve „vybraných hrách“ p. Vilímkových. Proč ne? P. Vilímek vydává mnohé smetí ve svých „moderních“ knihách, proč by je nemohl „vybírat“ mezi hry českých divadel?